Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (sjätte avdelningen)

den 27 september 2012*

”Femte ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration — Avtal avseende projekten ’Formation of a New Design House for MST’ och ’Assessment of a New Anodic Bonder’ — Återkrav av en del av ett utbetalat bidrag — Verkställbart beslut — Beslut om ändring av det angripna beslutet under rättegången — Rättslig grund för talan — Grundernas beskaffenhet — Berättigade förväntningar — Motiveringsskyldighet — Principen om god förvaltning”

I mål T-387/09,

Applied Microengineering Ltd, Didcot (Förenade kungariket), inledningsvis företrätt av advokaterna P. Walravens och J. De Wachter, och därefter av advokaterna P. Walravens och J. Blockx,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av S. Petrova, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten R. Van der Hout,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2009) 5797 av den 16 juli 2009 angående ett till sökanden ställt krav på återbetalning av ett belopp på 258 560,61 euro jämte ränta, avseende projekten IST-1999-11823 FOND MST (Formation of a New Design House for MST) och IST-2000-28229 ANAB (Assessment of a New Anodic Bonder),

meddelar

TRIBUNALEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av ordföranden H. Kanninen samt domarna N. Wahl och S. Soldevila Fragoso (referent),

justitiesekreterare: handläggaren T. Weichert,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 juni 2012,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 Enligt artikel 256 första stycket EG ska ”[b]eslut av rådet eller kommissionen som medför betalningsskyldighet för andra än stater … vara verkställbara”.

2 I artikel 72.2 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 248, s. 1, med rättelse i EGT L 25, 2003, s. 43) föreskrivs att ”[v]arje institution får införa ett formellt förfarande för att fastställa fordringar på andra gäldenärer än stater, varvid förfarandet skall bestå i ett beslut som skall räknas som verkställbart i den mening som avses utgöra exekutionstitel enligt artikel 256 [EG]”.

Bakgrund till tvisten

3 Europeiska gemenskapen, företrädd av Europeiska gemenskapernas kommission, har inom ramen för det femte ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998–2002) ingått två bidragsavtal med sökanden, Applied Microengineering Ltd.

4 Det första avtalet, IST-1999-11823 med titeln ”Formation of a New Design House for MST” (nedan kallat FOND MST-avtalet), ingicks mellan gemenskapen, företrädd av kommissionen, och sökanden i egenskap av ensam huvudpart, den 21 december 1999 för en period på 24 månader räknad från den 1 januari 2000. De allmänna villkoren för avtalet var de som var tillämpliga på den version av standardavtalet för särskilda kompletterande åtgärder för införande av teknik som avsåg ensamma avtalsparter.

5 Det andra avtalet, IST-2000-28229 med titeln ”Assessment of a New Anodic Bonder” (nedan kallat ANAB-avtalet), ingicks mellan gemenskapen, företrädd av kommissionen, och fyra företag, däribland sökanden. Avtalet undertecknades den 14 november 2001 för en inledande period på 15 månader räknad från den 1 december 2001. Avtalet ändrades fem gånger i syfte att beakta att uppgifter om vissa av avtalsparterna hade ändrats, att förlänga avtalsperioden till en sammanlagd period på 25 månader och i syfte att, per den 1 augusti 2003, byta samordnare för projektet, varvid sökanden inträdde i stället för ett annat bolag. De allmänna villkoren för avtalet var de som var tillämpliga på den version av standardavtalet för särskilda kompletterande åtgärder för införande av teknik som avsåg flera avtalsparter.

6 Under de avtalsförhandlingar som föranledde vart och ett av avtalen fyllde sökanden i ett formulär för förberedande av avtalet (nedan kallat FA-formuläret), som skulle innehålla uppgifter om projektets innehåll och en administrativ sammanställning över kostnaderna och deras årliga fördelning. Sökanden hänvisade därvid till de finans- och redovisningsregler som företaget redan hade överlämnat till kommissionen inom ramen för ett tidigare avtal, finansierat enligt det fjärde ramprogrammet för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1994–1998), i vilket företaget hade grundat sina timtaxor på ”medellönerna” och inte på de verkliga lönerna. Sökanden skickade in FA-formulären avseende FOND MST- och ANAB-avtalen till kommissionen den 10 november 1999 respektive i mars 2001.

7 I artikel 3.1 i FOND MST- och ANAB-avtalen anges att de totala bidragsberättigade kostnaderna för projekten var beräknade till 450 000 respektive 918 808 euro. I artikel 3.2 stadgas att gemenskapen åtar sig att stå för dessa kostnader upp till ett högsta belopp på 450 000 respektive 560 000 euro. Dessa ekonomiska bidrag ska enligt artikel 3.3 betalas ut enligt förfarandet i artikel 3 i bilaga II till dessa

avtal, genom, när det gäller FOND MST-avtalet, en insättning på sökandens konto, och, när det gäller ANAB-avtalet, en insättning på samordnarens konto, vilken är ålagd att utbetala bidragen till huvudparterna.

8 I artikel 3.3 i bilaga II till avtalen stadgas att kommissionens olika utbetalningar enbart ska betraktas som förskott till dess att de olika delarna av projektet slutligen har godkänts.

9 I artikel 3.4 i nämnda bilaga anges att om utbetalningarna visar sig överstiga det belopp som kommissionen slutligen är skyldig att betala ut, ska avtalsparterna återbetala mellanskillnaden till kommissionen inom en tidsfrist som kommissionen fastställer, i ett rekommenderat brev med mottagningsbevis. Om beloppet inte återbetalas inom den av kommissionen fastställda tidsfristen utgår dröjsmålsränta på beloppet enligt den räntesats som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpade vid sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner på den första dagen i den månad då kommissionens tidsfrist löpte ut, med tillägg av en och en halv procentenhet, såvida inte ränta ska erläggas i enlighet med en annan klausul i avtalet. Räntan löper från och med dagen efter tidsfristens utgång till dess att betalning har mottagits.

10 I samma punkt anges vidare att, när kommissionen har en fordran på en av sina avtalsparter och beslutar att utfärda ett betalningskrav till nämnda avtalspart, detta betalningskrav utgör ett verkställbart beslut i den mening som avses i artikel 256 EG.

11 Enligt artikel 5.1 i FOND MST- och ANAB-avtalen är belgisk rätt tillämplig på avtalen. Artikel 5.2 innehåller en sådan skiljedomsklausul som avses i artikel 238 EG, enligt vilken tribunalen och, efter överklagande, domstolen har ensam behörighet att slita tvister som uppkommer mellan gemenskapen å ena sidan, och övriga avtalsparter, å den andra, angående giltigheten, tillämpningen och tolkningen av dessa avtal.

12 Enligt bestämmelserna i artikel 17.1 i bilaga II till dessa två avtal kan ”kommissionen, eller en av kommissionen bemyndigad företrädare, när som helst under avtalsperioden och upp till fem år efter varje utbetalning av gemenskapens bidrag, i den mening som avses i i artikel 3.1 första stycket i denna bilaga, inleda en revision”.

13 Med stöd av dessa bestämmelser bad kommissionen en revisionsbyrå att utföra en revision av sökandens kostnadsredovisningar. Sökanden upplystes om detta den 16 augusti 2005. Revisionen utfördes mellan den 13 och den 17 februari 2006 och revisionsbyrån skickade sin preliminära rapport till sökanden genom brev och e-post den 22 september 2006. Då sökanden inte mottagit pappersversionen av nämnda handling skickade revisionsbyrån den elektroniskt, den 6 november 2006, och uppmanade sökanden att inkomma med eventuella synpunkter inom en månad enligt bestämmelserna i artikel 17.3 i bilaga II till de båda avtalen. Enligt rapporten var det nödvändigt att göra vissa justeringar vad gällde personalkostnader, användningen av en underleverantör, resekostnader och andra särskilda kostnader.

14 Sökandens ekonomichef, som ansvarade för kontakterna med revisionsbyrån, bad om en veckas anstånd med att yttra sig över rapporten, vilket han medgavs den 13 december 2006. Han inkom dock aldrig med något yttrande trots två påminnelser den 10 respektive den 17 januari 2007 och trots en andra begäran om förlängning av tidsfristen den 17 januari 2007 som beviljades. Revisionsbyrån undertecknade därför sin rapport den 20 april 2007. I ett rekommenderat brev av den 21 maj 2007 informerade kommissionen sökanden om att revisionen, i avsaknad av svar från sökandens sida, var avslutad och att kommissionen bekräftade slutsatserna i nämnda rapport. Av den slutliga revisionsrapporten som godkänts av kommissionen framgår således att justeringar måste göras med avseende på de kostnader som kommissionen inledningsvis hade godkänt, till ett belopp på 135 262,94 euro för FOND MST-avtalet, respektive ett belopp på 123 297,67 euro för ANAB-avtalet.

15 Enligt bestämmelserna i artikel 17.4 i bilaga II till de båda avtalen kan kommissionen, på grundval av revisionsresultatet, vidta varje lämplig åtgärd som den finner nödvändig, inbegripet utfärdande av ett återbetalningskrav på hela eller delar av det av kommissionen utbetalda beloppet.

16 Den 6 september 2007 skickade kommissionen därför två brev med förhandsbesked till sökanden om att utbetalda bidrag för de, enligt revisionsresultaten, icke stödberättigade kostnaderna som sökanden haft och som kommissionen förskotterat, skulle återkrävas. Sökanden upplystes även om att kommissionen var skyldig att återkräva gemenskapens ekonomiska bidrag till ett belopp på 135 262,94 euro, för FOND MST-avtalet, respektive 123 297,67 euro för ANAB-avtalet. Vidare uppgavs att debetnotor skulle utfärdas inom kort.

17 Genom skrivelse av den 22 oktober 2007 utfärdade kommissionen två debetnotor till sökanden avseende betalning av beloppen 135 262,94 euro respektive 123 297,67 euro före den 26 november 2007.

18 I ett e-postmeddelande av den 29 oktober 2007 förklarade ekonomichefen för kommissionen att han inte hade vidarebefordrat revisionsrapporten till sin chef, vilken inte hade upplysts om hur förfarandet hade fortskridit samt att han hade sagt upp sig från sin tjänst.

19 Den 9 november 2007 inkom sökanden med ett svar till kommissionen angående de punkter som behandlas i revisionsrapporten, i vilket det bland annat hänvisades till de problem som uppstått avseende ANAB-avtalet till följd av bytet av dess samordnare, den positiva bedömningen av de tekniska slutrapporterna och frågan om vilka kostnader som är bidragsberättigade med beaktande av de verkliga timkostnaderna och skillnaden i förhållande till tidrapporterna. Kommissionen vidarebefordrade detta brev till revisionsbyrån, som svarade sökanden den 28 januari 2008. Den 3 juni 2008 reagerade sökanden på detta brev genom att inkomma med ett nytt yttrande till kommissionen med fråga om hur sökanden skulle gå till väga för att bestrida de två debetnotorna.

20 Den 22 augusti 2008 informerade kommissionen sökanden om att dess yttrande över revisionsrapporten inte innehöll några nya omständigheter som motiverade ett återupptagande av revisionsförfarandet.

21 Den 8 september 2008 motsatte sig sökanden återigen kommissionens slutsatser. Kommissionen skickade den 24 oktober 2010 två brev till sökanden avseende beräkningen av dröjsmålsräntan.

22 Den 11 februari 2009 bestred sökanden de två debetnotorna. Den 16 juli 2009 antog kommissionen beslut K(2009) 5797 angående kravet på återbetalning av 258 560,61 euro jämte ränta, som [sökanden] ålagts inom ramen för projekten IST-1999-11823 FOND MST (Formation of a New Design House for MST) och IST-2000-28229 ANAB (Assessment of a New Anodic Bonder), i vilket beslut kommissionen krävde att sökanden skulle återbetala beloppen 135 262,94 euro respektive 123 297,67 euro jämte dröjsmålsränta, med stöd av bestämmelserna i artikel 256 EG (nedan kallat det angripna beslutet).

23 På grund av ett sakfel i debetnotan avseende ANAB-avtalet utfärdade kommissionen en kreditnota på 57 227,32 euro till sökandens fördel.

24 Den 25 mars 2010 antog kommissionen beslut K(2010) 2125 om ändring av det angripna beslutet. I detta beslut har artikel 1 i det angripna beslutet ersatts av en ny artikel, med en ändring av det belopp som sökanden ska återbetala till kommissionen med avseende på ANAB-avtalet till 66 070,35 euro i stället för 123 297,67 euro.

Förfarandet och parternas yrkanden

25 Sökanden har väckt förevarande talan, som grundar sig på artikel 230 EG, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 26 september 2009.

26 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (sjätte avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.

27 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 12 juni 2012.

28 Sökanden yrkar att tribunalen ska

— ogiltigförklara det angripna beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

29 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

30 Sökanden har till stöd för sin talan åberopat sju grunder. Den första grunden avser åsidosättandet av väsentliga formföreskrifter. Under den andra grunden har sökanden gjort gällande att kommissionens anspråk var preskriberade. Genom sin tredje grund har sökanden gjort gällande att kommissionen har gjort uppenbart oriktiga bedömningar med avseende på de regler som var tillämpliga på de bidragsberättigade kostnaderna. Den fjärde grunden avser åsidosättandet av grundläggande sociala rättigheter. Under den femte grunden har sökanden gjort gällande att principen om berättigade förväntningar har åsidosatts. Den sjätte grunden avser bristande motivering. Genom den sjunde grunden har sökanden slutligen gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed.

Kommissionens invändning om rättegångshinder

31 Kommissionen har under förhandlingen framställt en invändning om rättegångshinder med hänvisning till att sökanden inte längre har ett berättigat intresse av att få saken prövad i och med att beslutet av den 25 mars 2010 innebar en ändring av artikel 1 i det angripna beslutet, och eftersom sökanden inte har begärt att få justera sina yrkanden och grunder.

32 Sökanden anser att talan kan tas upp till sakprövning eftersom syftet med beslutet av den 25 mars 2010 enbart var att ändra kommissionens fel i sak när den fastställde storleken på återkravet, och de övriga aspekterna i det angripna beslutet inte berörs, särskilt frågan huruvida det finns fog för den fordran som kommissionen gjort gällande gentemot sökanden, vilken alltjämt bestrids.

33 Tribunalen påpekar att kommissionen, i syfte att korrigera det beräkningsfel som sökanden anmärkt på i sin ansökan, under rättegången har antagit ett beslut genom vilket artikel 1 i det angripna beslutet ersatts med en ny artikel vari det belopp som återkrävs av sökanden för ANAB-avtalet ändras från 123 297,67 euro till 66 070,35 euro. Däremot ändras inte det angripna beslutet på något annat sätt.

34 Det är således enbart med avseende på argumentet att återkravet avseende ANAB-avtalet var felberäknat som sökanden har mist sitt berättigade intresse av att få saken prövad på grund av att beslutet om ändring har antagits. Sökanden behåller sitt berättigade intresse av att få saken prövad med avseende på övriga grunder som anförts.

Prövning i sak

35 Sökanden har under förhandlingen vidhållit att talan väckts med stöd av bestämmelserna i artikel 230 EG. Kommissionen har däremot gjort gällande att den andra grunden och den fjärde grunden för talan inte kan tas upp till sakprövning när det är fråga om en talan om ogiltigförklaring.

36 Det framgår av fast rättspraxis att rättsakter som institutionerna antar och som ingår i ett rent avtalsrättsligt sammanhang som de inte kan skiljas från inte ingår bland de rättsakter som avses i artikel 249 EG till följd av den karaktär de har (förstainstansrättens beslut av den 9 januari 2001 i mål T-149/00, Innova mot kommissionen, REG 2001, s. II-1, punkt 28, av den 10 maj 2004 i mål, T-314/03, Musée Grévin mot kommissionen, REG 2004, s. II-1421, punkt 64, och förstainstansrättens dom av den 10 juni 2009 i de förenade målen T-396/05 och T-397/05, ArchiMEDES mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 54).

37 Om unionsdomstolen skulle förklara sig vara behörig att pröva sådana rättsakter skulle den nämligen riskera att, i de fall avtalet inte innehåller någon skiljedomsklausul, utvidga sin behörighet till att avse andra tvister än de för vilka dess behörighet är begränsad enligt artikel 240 EG, då denna bestämmelse tilldelar de nationella domstolarna en allmän behörighet att avgöra tvister i vilka unionen är part (domstolens dom av den 11 juli 1985 i mål 43/84, Maag mot kommissionen, REG 1985, s. 2581, punkt 26, se även, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 3 oktober 1997 i mål T-186/96, Mutual Aid Administration Services mot kommissionen, REG 1997, s. II-1633, punkterna 45–52).

38 Till skillnad från de rättsakter som avses ovan i punkt 36 ingår de verkställbara besluten, däribland dem som avses i artikel 256 EG, i avsaknad av en uttrycklig bestämmelse i EG-fördraget med motsatt innehåll, bland de rättsakter som avses i artikel 249 EG, vilka inte kan angripas genom en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG (tribunalens beslut av den 13 september 2011 i mål T-224/09, CEVA mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkt 59).

39 Så förhåller det sig i synnerhet när ett verkställbart beslut antas i syfte att kräva in en fordran som uppkommit genom ett avtal med en institution som avtalspart. Till och med när ett sådant avtal, såsom i förevarande fall, uttryckligen möjliggör antagandet av sådana beslut bestäms deras rättsliga beskaffenhet inte av avtalet eller av de nationella regler som är tillämpliga på dem, utan av EG-fördraget och särskilt artikel 256 EG. I denna bestämmelse föreskrivs inga undantag för verkställbara beslut som har antagits i syfte att kräva in en fordran som uppkommit genom avtal.

40 När en talan om ogiltigförklaring har väckts med stöd av bestämmelserna i artikel 230 EG ankommer det på unionsdomstolen att pröva den angripna rättaktens lagenlighet enligt EG-fördraget eller enligt alla andra bestämmelser som avser dess tillämpning och därmed unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 december 1970 i mål 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, REG 1970, s. 1125, punkt 3). När talan har väckts med stöd av artikel 238 EG kan sökanden därför endast åberopa att den avtalsslutande institutionen har åsidosatt avtalsvillkoren eller de rättsregler som är tillämpliga på avtalet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 18 december 1986 i mål 426/85, kommissionen mot Zoubek, REG 1986, s. 4057, punkt 4, och tribunalens beslut av den 8 februari 2010 i mål T-481/08, Alisei mot kommissionen, REU 2010, s. II-117, punkterna 94–96).

41 Talan i förevarande mål kan således inte tas upp till sakprövning såvitt avser de åberopade grunder som syftar till att tribunalen ska pröva huruvida det angripna beslutet, som utgör ett verkställbart beslut i den mening som avses i artikel 256 EG, strider mot avtalsvillkoren eller de tillämpliga nationella rättsreglerna.

42 Tribunalen kommer nedan i tur och ordning att pröva var och en av sökandens grunder mot bakgrund av dessa principer.

Den första grunden: Åsidosättande av väsentliga formföreskrifter

43 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt vissa väsentliga formföreskrifter, dels när den använde fel mottagaradress i sin korrespondens med sökanden, dels när den, efter det att yttrande inkommit från sökanden, avslog begäran att återuppta revisionsförfarandet. Kommissionen anser att den inte har åsidosatt några väsentliga formföreskrifter och har framhållit att sökanden varit försumlig som endast meddelat en adressändring.

44 Tribunalen finner att talan, som har väckts med stöd av artikel 230 EG, inte kan vinna bifall såvitt avser den här grunden, i och med att den enbart grundar sig på väsentliga formföreskrifter som följer av avtalet och inte på någon unionsrättslig bestämmelse.

Den andra grunden: Preskription av kommissionens anspråk

45 Enligt bestämmelserna i artikel 17.1 i bilaga II till FOND MST-avtalet respektive ANAB-avtalet kan ”kommissionen, eller en av kommissionen bemyndigad företrädare, när som helst under avtalsperioden och upp till fem år efter varje utbetalning av gemenskapens bidrag inleda en revision enligt förfarandet i artikel 3.1 första stycket i denna bilaga”. I artikel 3.1 första stycket i bilaga II beskrivs förfarandet för utbetalningar av gemenskapsbidrag. Det görs en distinktion mellan dels ett ”första förskott”, som ska utbetalas inom 60 dagar efter det att avtalet sluts, dels ”regelbundna utbetalningar”, som ska ske inom 60 dagar från dagen då kommissionen har godkänt de återkommande rapporterna med en redovisning av kostnaderna och av projektets övriga delar, och dels en ”slutlig utbetalning”, som ska utbetalas inom 60 dagar från dagen då kommissionen har godkänt projektets slutresultat.

46 Parterna har olika uppfattningar om hur artikel 17.1 i bilaga II till respektive avtal ska tolkas. Sökanden anser att kommissionen på grund av preskription är förhindrad att granska utbetalningar som gjorts mer än fem år före den 27 september 2005, när revisionsförfarandet inleddes, vilket berör förskottsbetalningarna, medan kommissionen anser att preskriptionstiden inte började löpa förrän när den första utbetalningen för att täcka faktiska utgifter gjordes.

47 Mot bakgrund av att grunden avser tolkningen av avtalsvillkor, kan denna inte tas upp till prövning inom ramen för en talan som väckts med stöd av artikel 230 EG.

Den tredje grunden: En uppenbart oriktig bedömning med avseende på de rättsregler som var tillämpliga på de bidragsberättigade kostnaderna

Hänvisning till fel bestämmelser i revisionsrapporten

48 Sökanden har i sin replik anfört att den genom kommissionens svaromål gjordes uppmärksam på att revisorn använt en felaktig numrering av artiklarna i ANAB-avtalet, vilket innebär att hela revisionsförfarandet är ogiltigt.

49 En talan som har väckts med stöd av artikel 230 EG kan tas upp till sakprövning avseende en grund som rör felaktig rättslig grund. Tribunalen konstaterar dock att sökanden i förevarande fall har hävdat att revisorn grundade sin rapport på fel bestämmelser i avtalet, men inte har invänt mot det angripna beslutets rättsliga grund, nämligen artikel 256 EG och förordning nr 1605/2002. Denna del av grunden kan följaktligen inte tas upp till prövning.

En uppenbart felaktig bedömning av de bidragsberättigade kostnaderna

50 Sökanden har vidare gjort gällande att kommissionen har gjort en uppenbart felaktig bedömning med avseende på de regler som var tillämpliga på de bidragsberättigade kostnaderna genom att tillämpa samma tolkning av avtalets bestämmelser som revisorn gjort.

51 Mot bakgrund av att argumenten härvid avser tolkningen av avtalets bestämmelser kan denna del av grunden inte tas upp till prövning inom ramen för en talan som har väckts med stöd av artikel 230 EG.

Den fjärde grunden: Åsidosättande av grundläggande sociala rättigheter

52 Sökanden anser att det angripna beslutet leder till att dess anställdas lön hamnar långt under minimilönen, vilket innebär ett åsidosättande av rätten till skälig lön och därigenom även ett åsidosättande av grundläggande sociala rättigheter.

53 Tribunalen erinrar emellertid om att det inom unionsrätten inte finns någon bestämmelse enligt vilken kommissionen kan hållas ansvarig för hur bidragsmottagarna använder de bidrag som tilldelas inom ramen för det femte ramprogrammet för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration. Det angripna beslutet innebär dessutom endast ett krav på återbetalning av de personalkostnader som kommissionen har ansett inte var bidragsberättigande enligt avtalsvillkoren och har inte som syfte att retroaktivt fastställa timlönen för sökandens anställda.

54 Mot bakgrund av att sökanden i övrigt har gjort gällande att avtalen, enligt belgisk rätt, ska tolkas mot bakgrund av parternas gemensamma avsikt och att deras innebörd bland annat kan tolkas utifrån omständigheter hänförliga till tiden före avtalens ingående, finner tribunalen att dessa argument inte kan tas upp till prövning inom ramen för en talan som väckts med stöd av artikel 230 EG.

55 Den fjärde grunden ska således avvisas i sin helhet.

Den femte grunden: Åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar

56 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om skydd för berättigade förväntningar, eftersom den inte en enda gång under fem år har påtalat att metoden att beräkna lönekostnaderna var oacceptabel, trots att den känt till denna metod sedan tiden före avtalets ingående.

57 Det framgår av fast rättspraxis att rätten att göra anspråk på skydd för berättigade förväntningar tillkommer varje person hos vilken en unionsinstitution har väckt grundade förhoppningar (domstolens dom av den 11 mars 1987 i mål 265/85, Van den Bergh en Jurgens och Van Dijk Food Products (Lopik) mot kommissionen, REG 1987, s. I-1155, punkt 44).

58 För att kunna åberopa detta skydd, krävs dock att tre kumulativa villkor är uppfyllda. Det ska för det första föreligga tydliga försäkringar som är ovillkorliga och samstämmiga, som härrör från behöriga och tillförlitliga källor och som meddelats den berörde av unionsinstitutionerna. Försäkringarna ska för det andra vara av beskaffenhet att leda till en berättigad förväntan hos mottagaren. Försäkringarna

ska för det tredje vara förenliga med tillämpliga bestämmelser (se förstainstansrättens dom av den 30 juni 2005 i mål T-347/03, Branco mot kommissionen, REG 2005, s. II-2555, punkt 102 och där angiven rättspraxis, av den 23 februari 2006 i mål T-282/02, Cementbouw Handel & Industrie mot kommissionen, REG 2006, s. II-319, punkt 77, och av den 30 juni 2009 i mål T-444/07, CPEM mot kommissionen, REG 2009, s. II-2121, punkt 126).

59 Enligt fast rättspraxis, vad beträffar det första villkoret, utgörs en sådan försäkran av tydliga, ovillkorliga och samstämmiga uppgifter från behörig och tillförlitlig källa, oavsett i vilken form de har lämnats (förstainstansrättens dom av den 19 mars 2003 i mål T-273/01, Innova Privat-Akademie mot kommissionen, REG 2003, s. II-1093, punkt 26). Däremot kan ingen med framgång göra gällande att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts om administrationen inte har gett någon tydlig försäkran (förstainstansrättens dom av den 18 januari 2000 i mål T-290/97, REG 2000, s. II-15, punkt 59).

60 Det framgår inte av handlingarna i målet att kommissionen skulle ha gett sökanden någon tydlig försäkran om att den accepterade den metod som använts för att beräkna personalkostnaderna.

61 Att sökanden, i FA-formulären som den skickade innan avtalen undertecknades, meddelade kommissionen vilka finans- och redovisningsregler som den tillämpat vid tidigare avtal, och att sökanden vid skriftväxlingen i februari och mars 2001 tillställde kommissionen uppgifter om vilka löner som användes som riktmärken kan per definition inte likställas med ett meddelande från kommissionen med tydliga, ovillkorliga och samstämmiga uppgifter vad beträffar huruvida denna beräkningsmetod skulle godtas.

62 Mot bakgrund av att sökanden inte har kunnat visa på någon preciserad försäkran eller utfästelse som skulle kunna ha lett till en berättigad förväntan hos sökanden att kommissionen skulle godkänna metoden för beräkning av personalkostnaderna, finner tribunalen, utan att det finns skäl att pröva de övriga två villkoren som angetts ovan i punkt 58, att talan inte kan vinna bifall på den femte grunden.

Den sjätte grunden: Åsidosättande av motiveringsskyldigheten

63 Sökanden har gjort gällande att kommissionen inte har motiverat det omtvistade beslutet på ett tillräckligt sätt.

64 Enligt fast rättspraxis beror motiveringsskyldighetens omfattning på den aktuella rättsaktens beskaffenhet och det sammanhang i vilket den antagits. Av motiveringen ska klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att unionsdomstolen ges möjlighet att pröva rättsaktens lagenlighet och så att de som berörs av rättsakten kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden så att de kan tillvarata sina rättigheter och bedöma huruvida rättsakten är välgrundad.

65 Det krävs inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG inte ska ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse, utan även utifrån sammanhanget och samtliga rättsregler på det ifrågavarande området (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 63, och tribunalens dom av den 30 november 2011 i mål T-238/09, Sniace mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 37).

66 I synnerhet är kommissionen inte skyldig att ta ställning till samtliga argument som de berörda har framfört inför kommissionen, utan det räcker att ange de omständigheter och rättsliga överväganden som är av väsentlig betydelse för beslutets utformning (domstolens dom av den 1 juli 2008 i de

förenade målen C-341/06 P och C-342/06 P, Chronopost och La Poste mot UFEX m.fl., REG 2008, s. II-4777, punkt 96, och tribunalens dom av den 3 mars 2010 i de förenade målen T-102/07 och T-120/07, Freistaat Sachsen m.fl. mot kommissionen, REU 2010, s. II-585, punkt 180).

67 När den berörde har varit direkt inblandad i utarbetandet av den ifrågasatta rättsakten och således känner till de skäl som legat till grund för administrationens antagande av densamma, beror motiveringsskyldighetens omfattning följaktligen på det sammanhang som har uppkommit på grund av ett sådant deltagande (se, för ett liknande resonemang, domstolens domar av den 14 januari 1981 i mål 819/79, Tyskland mot kommissionen, REG 1981, s. 21, punkterna 19–21, och av den 14 november 1989 i mål 14/88, Italien mot kommissionen, REG 1989, s. 3677, punkt 11). I ett sådant fall är de krav som ställs upp i rättspraxis mycket lägre (se, för ett liknande resonemang, domstolens domar av den 11 december 1980 i mål 1252/79, Acciaierie e Ferriere Lucchini mot kommissionen, REG 1980, s. 3753, punkt 14, och av den 28 oktober 1981 i de förenade målen 275/80 och 24/81, Krupp Stahl mot kommissionen, REG 1981, s. 2489, punkterna 10–13).

68 Det är mot bakgrund av dessa principer som tribunalen ska pröva grunden angående en bristande motivering i det angripna beslutet.

69 Sökanden har för det första klandrat kommissionen för att den, i det angripna beslutet, endast hänvisade till revisionsrapporten, utan att bilägga denna till beslutet och utan att göra en egen bedömning av omständigheterna.

70 Tribunalen erinrar inledningsvis om att revisionsrapporten tillställts sökanden, som haft tillfälle att bemöta denna och yttra sig häröver.

71 Av det angripna beslutet framgår vidare att kommissionen angett att vissa utgifter som sökanden uppgett enligt revisionsrapporten varit upptagna till ett för högt värde. Kommissionen utvecklade att det rörde sig om personalkostnader, utgifter för extern hjälp och resekostnader, och angav beloppen som var hänförliga till respektive kontrakt. Härefter berörde kommissionen de yttranden som sökanden hade inkommit med efter utgången av de avtalade tidsfristerna och angav att eftersom dessa inte tillförde några nya omständigheter som motiverade att revisionsförfarandet återupptogs hade kommissionen beslutat att inleda det ifrågavarande återkravsförfarandet.

72 Genom att hänvisa till revisionsrapporten har kommissionen i det angripna beslutet således på ett tillräckligt tydligt sätt angett skälen till varför den hade beslutat att återkräva beloppen i fråga. Sökanden har härigenom getts möjlighet att göra gällande sina rättigheter vid unionsdomstolen, och unionsdomstolen har getts möjlighet att pröva beslutets lagenlighet, utan att det är nödvändigt att revisionsrapporten var bilagd beslutet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 januari 1995 i mål C-360/92 P, Publishers Association mot kommissionen, REG 1995, s. I-23, punkt 39, förstainstansrättens dom av den 12 januari 1995 i mål T-85/94, Branco mot kommissionen, REG 1995, s. II-45, punkt 32, och förstainstansrättens dom av den 24 januari 1995 i mål T-114/92, BEMIM mot kommissionen, REG 1995, s. II-147, punkt 41).

73 Sökanden har för det andra gjort gällande att kommissionen inte tog hänsyn till sökandens argument som den framställde när den bemötte revisionsrapporten. Tribunalen konstaterar emellertid att det angripna beslutet är tillräckligt motiverat i detta avseende, eftersom kommissionen lyfte fram sökandens skrivelser av den 9 november 2007 och den 3 juni 2008 och angav att den vid en bedömning fann att dessa inte innehöll några omständigheter som motiverade ett återupptagande av revisionsförfarandet, bland annat avseende personalkostnaderna (lönenedskärningar, beräkning av timtaxor och meddelande om taxorna före projektstart).

74 Därmed ska den sjätte grunden underkännas i sin helhet.

Den sjunde grunden: Åsidosättande av god förvaltningssed

75 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed och sin omsorgsplikt när den dels valde att inte beakta den bevisning som hade inkommit efter det att revisionen avslutats, dels skickade sina skrivelser till fel adress.

76 Tribunalen påpekar att principen om god förvaltningssed återfinns bland unionsrättens skyddsregler för administrativa förfaranden och fastslås i artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som proklamerades i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1). Av denna princip följer att den behöriga institutionen är skyldig att omsorgsfullt och opartiskt pröva alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet (se, bland annat, förstainstansrättens dom av den 30 september 2003 i de förenade målen T-191/98 och T-212/98-T-214/98, Atlantic Container Line m.fl. mot kommissionen, REG 2003, s. II-3275, punkt 404).

77 Tribunalen ska i det följande pröva huruvida sökandens invändningar kan visa på att kommissionen har åsidosatt denna princip.

Felaktig mottagaradress vid utskick

78 Vad beträffar den adress som kommissionen använt för olika skrivelser till sökanden kan det inledningsvis påpekas att sökanden endast meddelade kommissionen om adressändringen den 7 januari 2002, genom ett allmänt brevutskick av den 25 februari 2002. Sökanden har emellertid medgett att den ändrade adress vid ytterligare två tillfällen, den 17 maj 2006 och den 27 november 2007.

79 För det första framgår det av handlingarna i målet att kommissionen meddelade sökanden att den hade inlett ett revisionsförfarande den 16 augusti 2005 genom rekommenderat brev till sökandens gamla adress, som gällde till den 7 januari 2002, men att kommissionen trots detta mottog mottagningsbeviset avseende detta brev den 27 september 2005. Det kan vidare konstateras att sökanden har medgett att den mottog denna skrivelse genom rekommenderat brev, och att den dessutom har bifogat skrivelsen som bilaga till sin ansökan.

80 För det andra, vad avser brevet av den 21 maj 2007, varigenom kommissionen informerade sökanden att revisionsförfarandet hade avslutats, framgår det av handlingarna i målet att detta skickades rekommenderat, med mottagningsbevis, till den adress som sökanden hade angett för kommissionen den 25 februari 2002. Kommissionen kan inte lastas för detta i och med att sökanden underlåtit att meddela kommissionen att den ändrat adress den 17 maj 2006. Sökanden kan inte undgå sin skyldighet att meddela kommissionen om sin ändrade adress bara för att avtalsperioden hade löpt ut, eftersom ett revisionsförfarande pågick. Att adressen var angiven i sökandens e-postsignatur i sökandens korrespondens med revisorn under 2006 är vidare inte tillräckligt för att anse att kommissionen på ett riktigt sätt hade fått del av adressändringen, även om e-postmeddelandena vidarebefordrades till kommissionen av revisorn (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 5 juni 1980 i mål 108/79, Belfiore mot kommissionen, REG 1980, s. 1769, punkt 6).

81 För det tredje har sökanden klandrat kommissionen för att ha skickat flera andra skrivelser till fel adress, nämligen informationsskrivelser under perioden före den 6 september 2007, debetnotorna av den 22 oktober 2007 samt en skrivelse av den 9 januari 2008. Även revisorn ska ha skickat sitt utkast till revisionsrapport, för kommissionens räkning, den 22 september 2006, till fel adress.

82 Det framgår emellertid av handlingarna i målet att revisorn skickade sin preliminära revisionsrapport den 22 september 2006, till den adress som sökanden hade angett den 25 februari 2002, men att försändelsen skickades i retur. Denna rapport skickades även till sökanden per e-post vid två tillfällen, den 22 september 2006 och den 6 november 2006, och sökanden har bekräftat att den mottagit

rapporten det senare datumet. Vidare hade kommissionen skickat skrivelserna av den 6 september 2007 och debetnoterna av den 22 oktober 2007 i rekommenderat brev med mottagningsbevis till den adress som sökanden hade uppgett år 2002. Slutligen har sökanden inte lämnat några närmare uppgifter om skrivelsen av den 9 januari 2008 som ska ha sänts till en felaktig adress men som inte förekommer bland handlingarna i målet.

83 Mot bakgrund av det anförda finner tribunalen att kommissionen inte varit oaktsam i samband med att den skickat skrivelser till sökanden.

Kommissionens underlåtenhet att beakta den bevisning som ingavs efter det att revisionsförfarandet hade avslutats

84 Sökanden anser att kommissionen borde ha beaktat dess yttranden av den 9 november 2007 och den 3 juni 2008 över revisionsrapporten och till följd härav borde ha återupptagit revisionsförfarandet.

85 Det framgår av handlingarna i målet att sökanden mottog revisionsrapporten den 6 november 2006 samt att den gavs tillfälle att inom en månad yttra sig häröver. Sökandens ekonomichef, som ansvarade för kontakterna med revisionsbyrån, bad om en veckas anstånd med att yttra sig över rapporten, vilket han medgavs den 13 december 2006. Han inkom dock aldrig med något yttrande trots två påminnelser den 10 respektive den 17 januari 2007, och en andra begäran om förlängning av tidsfristen den 17 januari 2007 som också beviljades. Sökanden yttrade sig således inte över revisionsrapporten inom den föreskrivna fristen.

86 Kommissionen gick emellertid med på att låta prövningen omfatta de uppgifter som sökanden tillhandahållit den 9 november 2007 och den 3 juni 2008. Kommissionen meddelade dock sökanden den 22 augusti 2008 att dessa inte tillförde några nya omständigheter som motiverade ett återupptagande av revisionsförfarandet. Kommissionen övergick därefter till att pröva de argument som sökanden hade lagt fram och konstaterade att dessa inte innehöll några ytterligare uppgifter som motiverade ett återupptagande av förfarandet, eftersom argumenten gällde kommissionens kännedom om övervärderingen av personalkostnaderna och skälen till en sådan övervärdering, men inte innehöll några omständigheter som styrkte att sökanden inte skulle ha gjort en sådan övervärdering, som stod i strid med avtalsvillkoren.

87 Tribunalen kan därför konstatera att kommissionen gick med på att beakta den bevisning som den erhöll efter det att revisionsförfarandet hade avslutats och att påståendet att kommissionen skulle ha vägrat att ta denna bevisning i beaktande därför saknar grund.

88 Mot bakgrund av det anförda finner tribunalen att kommissionen omsorgsfullt och opartiskt prövade alla omständigheter som är relevanta i det aktuella fallet och således inte har åsidosatt principen om god förvaltningssed.

89 Sökanden kan därför inte heller vinna framgång med den sjunde grunden. Talan ska således ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

90 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

91 Kommissionen har yrkat att sökanden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (sjätte avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) Applied Microengineering Ltd ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.

Kanninen Wahl Soldevila Fragoso

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 september 2012.

Underskrifter